

Politiska ideologier

Idéer om hur samhället ska
organiseras och styras

- Olika mål för samhället
- Olika syn på hur målen ska nås: reform eller revolution?
- Olika människosyn: vad som är viktigt för människan, människans roll i samhället, om människan är ond eller god osv.

Socialism

- 1800-tal:
- Socius = kamrat
- Communis = gemensam
- TILLSAMMANS
- Gemensamt ägande
- Inga skillnader mellan fattiga och rika

- Ingen marknadsekonomi
(konsumenterna bestämmer vad som ska produceras och till vilka priser beroende på vad som efterfrågas) eller kapitalism → ingen dålig konkurreras ut
- Förändringar genom revolution eller reformer
- Klassgemenskapen viktigast!
- Karl Marx och Friedrich Engels
- Industriella revolutionen

Liberalism

- 1800-tal
- Liber = frihet
- Politisk frihet: t ex rösträtt, yttrandefrihet
- Ekonomisk frihet: marknadsekonomi, fri konkurrens, inga tullar, låga skatter
- Demokrati
- Reformerna: stegvisa förändringar
- Individen är viktigast!
- Adam Smith 1776
- Industriella revolutionen

Konservatism

- 1800-tal
- Conservare = bevara
- Bevara samhället: kung, kyrka, armé
- Långsam förändring
- Långsamma reformer
- Se samhället som skillnader i en familj:
lära av de äldre
- Staten är viktigast: människan ska
underordna sig staten
- Edmund Burke, Industriella revolutionen

Moderna tankar kring politiska ideologier

- **Socialism**
- Socius = kamrat
- TILLSAMMANS
- Inga skillnader mellan fattiga och rika
- Förändring genom revolution
- Förändring genom reformer

- Förändring genom revolution → *kommunism*
- De fattigaste ska göra revolution mot de rika
- Bara statligt ägande
- Avskaffa det privata ägandet
- Klasslöst samhälle
- Förbjud marknadsekonomi

- Diktatur tills alla lärt sig att bli kommunister
(proletariatets diktatur = arbetarklassens diktatur)
- Avrättningar, fångläger

- Förändring genom reformer → S, V
- Blandekonomi
- Statligt och privat ägande ska blandas, viktiga företag ska ägas av staten (vatten, el, tele, järnväg)
- Stor offentlig sektor som ska hjälpa alla (verksamheter som drivs av skatter t ex vård, utbildning, försvar, rättsväsende, kollektivtrafik, infrastruktur)
- Demokrati
- Höga skatter
- Ingen monarki – folkvald president

- **Liberalism**
- Liber = frihet
- Politisk frihet, ekonomisk frihet
- Demokrati

- *Nyliberalism* (ekonomisk liberalism)
- Individen är viktigast
- Ensam är du stark
- Låga skatter, låga bidrag

- *Socialliberalism*
- Individen är viktig men de svaga behöver hjälp
- Ensam är du svag
- Högre skatter, högre bidrag

- **Modern konservatism**

- Conservare = bevara

- Bevara traditioner

- Lag och ordning

- Familjen är viktig

- Demokrati

- Reform